
Vergaderjaar 2016–2017

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1453

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 juli 2017

Hierbij zend ik u het verslag van de Eurogroep en Ecofinraad van 10 en 11 juli 2017 te Brussel.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

Eurogroep

Thematische discussie voor groei en banen – Insolventieraamwerken

De Eurogroep houdt regelmatig een discussie over het thema van insolventieraamwerken in de Eurozone. In deze Eurogroep gaf de ECB een presentatie over haar inventarisatie van nationale toezichtpraktijken en insolventieraamwerken in relatie tot niet-presterende leningen (NPL's). Het verbeteren van nationale insolventieraamwerken is cruciaal voor het soepel functioneren van de monetaire unie. Het is dan ook zaak voor alle Eurolanden om tijdig te handelen, ook indien NPL-niveaus nu laag zijn. De Commissie geeft geregeld landenspecifieke aanbevelingen uit op dit gebied. De Commissie is momenteel nog bezig met de ontwikkeling van een systeem om te benchmarken en peer review mogelijk te maken. Hier komt de Eurogroep volgend jaar op terug. Ook de Ecofin heeft gesproken over NPL's (zie onder)¹.

Recente ontwikkelingen in de bankensector

Bij dit agendaonderwerp zijn de ontwikkelingen in de Europese bankensector besproken, met name rondom Italiaanse banken. De verschillende instellingen hebben hun handelen in de casussen uitgelegd. Hiervoor aanwezig waren Danièle Nouy, voorzitter van het Single Supervisory Mechanism (SSM), Elke König, voorzitter van de Single Resolution Board (SRB), en Eurocommissaris Margarethe Vestager (DG COMP). De coördinatie tussen de instellingen is nog nieuw, maar heeft efficiënt gewerkt. Gaandeweg wordt meer ervaring opgebouwd die meegenomen kan worden in de toekomst. Het herstructureringswerk in verschillende banken met «legacy» problematiek is moeilijk en complex, Elke casus is anders en moet door de instellingen individueel beoordeeld worden. De ministers verwelkomden de informatie van de betrokken instellingen en hun bevestiging dat binnen de Europese juridische kaders is gehandeld.

Uit de ervaringen kon ook worden afgeleid dat nog meer werk verzet moet worden in het kader van het afronden van de bankenunie. Een aantal beleidsimplicaties kwam hierbij in de discussie naar boven. Allereerst het belang dat verder wordt gekeken naar het waar mogelijk harmoniseren van nationale insolventieprocedures. Daarnaast blijft het van belang dat banken verder werken aan het opbouwen van makkelijk bail-inbare buffers, op basis van de zogeheten MREL buffer. Besproken is dat voortgang geboekt wordt met het voorstel tot aanpassing van de crediteurenhiërarchie dat hieraan kan bijdragen. Als vierde onderwerp is het voorkomen en oplossen van misleidende verkoop van obligaties aan retail investeerders genoemd. Tot slot is het belang van goede waardering van balansposten benadrukt. Externe investeerders worden geholpen bij transparantie over de kwaliteit van activa. Het uitvoeren van balanswaarderingen, (*asset quality reviews*, AQRs) kan daaraan bijdragen.

De instituties hebben aangegeven dat de bankcasussen nog nader bestudeerd zullen worden in de vorm van een post-mortem analyse. Ook is de Commissie van plan de BRRD in 2018 te evalueren. In dit kader is de Commissie gevraagd te kijken naar het gebruik van het instrument van preventieve herkapitalisatie.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

Ierland PPS

De Europese Commissie en de ECB hebben een terugkoppeling gegeven over de zevende PPS-missie naar Ierland die in mei jl. plaatsvond. Ierland werd geprezen om de doorzettende economische resultaten. Het is de inschatting van de instellingen dat het terugbetalingsrisico op de Europese leningen laag blijft.

Eurozone fiscal stance

De Eurogroep heeft de adviezen van de European Fiscal Board (EFB) en de Europese Commissie besproken die stellen dat de fiscal stance in de Eurozone *broadly neutral* zou moeten zijn. Beide instellingen gaven een toelichting op hun oordeel. Er was vervolgens een discussie over of de Eurozone in een herstelfase of in een expansiefase zit na 16 opeenvolgende kwartalen van groei. De output gap sluit zich gemiddeld en is voor sommige lidstaten al gesloten. Het risico van deflatie verdwijnt en er is geen direct signaal van oververhitting van de economie. Het oordeel van de Commissie en de EFB kan door lidstaten worden meegenomen bij het opstellen van hun conceptbegrotingen na de zomer.

Toekomst van de EMU

De Eurogroep heeft een eerste algemene gedachtewisseling gehad over de verdieping van de Economische en Monetaire Unie (EMU) op basis van het reflectiepaper van de Commissie. Er werd gesproken over het belang van convergentie van de lidstaten van Eurozone en wat er nodig is om de convergentie binnen de Eurozone te bespoedigen en te versterken. Een aantal elementen die hierbij aan de orde kwamen zijn het afronden van de bankenunie en de kapitaalmarktunie alsmede het verdiepen van de interne markt. Daarnaast is er gesproken over structurele hervormingen en de manier waarop de prikkels en ondersteuning geoptimaliseerd kunnen worden voor lidstaten om deze door te voeren. Hiervoor werd onder andere geopperd dat investeringsinstrumenten, de EU begroting en benchmarks gebruikt kunnen worden. Tot slot is er ook gesproken over de stabiliteit op de lange termijn en de verschillende voorstellen in het reflectiepaper met betrekking tot schokabsorptie in individuele lidstaten en de gehele Eurozone in het geval van asymmetrische schokken. Bij de informele Ecofin in september zal dit onderwerp weer op de agenda staan.

Beleidsvoornemens van Frankrijk

De nieuwe Minister van Financiën van Frankrijk heeft in de Eurogroep kort de beleidsprioriteiten op financieel-economisch gebied toegelicht. Dit is een gewoonte als er een nieuwe regering is geïnstalleerd in een lidstaat.

Ecofinraad

Mandatory disclosure rules

De Commissie heeft een presentatie gegeven over het voorstel voor mandatory disclosure rules. Commissaris Moscovici gaf aan dat dit voorstel één van de stappen is die is genomen in reactie op de publicatie van de Panama Papers. Er volgden geen interventies van de lidstaten. De Kamer zal begin september een BNC-fiche over dit voorstel ontvangen.

Presentatie Werkprogramma voorzitterschap Estland

De Estse voorzitter van de Ecofin gaf een inleiding over de prioriteiten van het Estse Ecofin-voorzitterschap. De voorzitter gaf aan dat hij het voorzitterschap van groot symbolisch belang voor Estland achtte. De prioriteiten voor de Ecofin lichtte hij toe langs de lijnen van hun gepubliceerde programma.²

Tussentijdse evaluatie van het actieplan voor de kapitaalmarktunie

De Ecofin heeft conclusies aangenomen over de tussentijdse evaluatie van het actieplan voor de kapitaalmarktunie³. Hierin wordt notie genomen van het pakket en wordt dit op onderdelen ondersteund. Er was geen discussie tussen de ministers op de Raad.

NPL's

De Raad heeft op basis van het rapport van een ambtelijke werkgroep gesproken over de problematiek rondom niet-presterende leningen.⁴ Aan de hand van het rapport zijn raadsconclusies aangenomen waarin een actieplan is opgenomen om met NPL's in de bankensector om te gaan. Op basis van het rapport van een expertwerkgroep heeft de Raad vier onderwerpen uitgelicht om acties op te ondernemen: banktoezicht, hervorming van insolventieraamwerken, de ontwikkeling van secundaire markten voor NPL's en herstructurering van de bankensector. Het bevat een mix van maatregelen om met huidige NPL's om te gaan en maatregelen om toekomstige NPL's te voorkomen.

De ECB benadrukte dat het niveau van NPL's nog altijd hoog ligt. De Commissie gaf aan graag mandaat te ontvangen voor het ontwikkelen van een blauwdruk over de wijze waarop lidstaten ervoor kunnen kiezen om nationaal een *Asset Management Companies* (AMCs) op te zetten. Nederland gaf aan de conclusies te steunen en benadrukte nogmaals het van belang van duidelijkheid over de waarde van balansen onder andere door het uitvoeren van balanswaarderingen (asset quality reviews, AQR's). In de conclusies is opgenomen dat banktoezichthouders reeds beschikken over specifieke instrumenten, zoals het waarderen van bestaande verliezen door middel van balanswaarderingen, al had dit van Nederland nog sterker verwoord mogen worden. Openbare balanswaarderingen kunnen volgens Nederland door toezichthouders gebruikt worden om inzicht te verschaffen in de waarde van activa, en helpen daarmee ook private investeerders aan te trekken.

De Raad besloot daarnaast regelmatig terug te komen op dit onderwerp om de voortgang van het afbouwen van het niveau van NPL's en het implementeren van het actieplan te blijven volgen.

Akkoord securitisaties

Op 30 mei jl. hebben Raad, Europees parlement en Europese Commissie een akkoord bereikt over de voorstellen voor de invoering van een Europees kader voor eenvoudige, transparante en gestandaardiseerde (STS-)securitisaties (de STS-verordening en wijziging van de verordening kapitaalvereisten voor banken). De voorstellen zijn onderdeel van het Actieplan van de Europese Commissie voor een Europese kapitaalmarkt-

² https://www.eu2017.ee/sites/default/files/2017-07/EU2017EE%20ECOFIN%20Programme_1.pdf

³ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

⁴ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9854-2017-INIT/en/pdf>

tunie. Op 28 juni is het akkoord bevestigd in Coreper, waarna het nog zal worden bekrachtigd in een nader te bepalen Raad. Nog in het verschiet ligt een voorstel van de Europese Commissie voor aanpassing van de Solvency II gedelegeerde handeling voor kapitaalvereisten voor verzekeraars die investeren in securitisaties. De voorziene datum van inwerkingtreding van de voorstellen is 1 juli 2018.

Goede securitisaties kunnen een duurzame bijdrage (blijven) leveren aan het financieren van activiteiten van (Europese) financiële instellingen en aan het (beter) spreiden van risico's. Het akkoord heeft tot doel verdere lessen uit de crisis te trekken en het gebruik van STS-securitisaties, die aan bepaalde criteria moeten voldoen, aan te moedigen. Het vereiste dat een partij die een securitisatie uitgeeft, daarin een belang van 5% aanhoudt (retentie-eisen), blijft ongewijzigd. Wel is overeengekomen dat de European Systemic Risk Board iedere paar jaar de financiële stabiliteitsrisico's van de securitisatiemarkt evalueert waarbij specifiek aandacht is voor de hoogte van de retentie-eisen. In het akkoord is nog meer aandacht voor transparantie door – naast informatieverplichtingen voor uitgevende partijen en onderzoeksverplichtingen voor investerende partijen – een rol te formaliseren voor centrale registers waaraan securitisaties worden gerapporteerd. Verder implementeert het akkoord het Bazelse kapitaaleisenraamwerk voor securitisaties in de EU. Tot slot is toezicht belegd bij nationale toezichthouders, met een bindende bemiddelende rol voor ESMA bij geschillen tussen nationale toezichthouders.